

Naalakkersuisut fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 32 i Inatsisartuts forretningsorden:

Forslag til Inatsisartuts beslutning om Selvstyrets udtalelse til ratifikation af UNESCOs konvention af 20. oktober 2005 om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed.

(Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke)

1. behandling

Begrundelse

Rigsombudsmanden har den 7. juli 2006 på baggrund af henvendelse herom fra Kulturministeriet rettet henvendelse til Grønlands Hjemmestyret med anmodning om Hjemmestyrets stillingtagen til, hvorvidt Grønland i forbindelse med da forestående dansk ratifikation af UNESCOs konvention om kulturel mangfoldighed ønsker at være omfattet heraf. Det blev ved forelæggelsen af sagen oplyst, at såfremt ministeriet ikke senest den 1. november 2006 havde hørt fra Hjemmestyret, ville ministeriet i forbindelse med ratifikation af konventionen meddele, at konventionen indtil videre ikke finder territorial anvendelse for Grønland, men at den ved ensidig dansk meddelelse senere kan udstrækkes til at gælde for Grønland.

Departementet vurderede, at det ville være hensigtsmæssigt at forelægge spørgsmålet om Grønlands eventuelle tilslutning til dansk ratifikation af denne konvention sammen med spørgsmålet om eventuel tilslutning til konventionen til beskyttelse af den immaterielle kulturarv, da de to konventioner har tæt sammenhæng. Der henvises til beslutningsforslag derom. Henvendelse om ratifikation af konventionen om beskyttelse af den immaterielle kulturarv er først sket i marts i år.

Danmark har derfor ratificeret konventionen med forbehold for Grønland.

Konventionen trådte i kraft den 18. marts 2007 og er pr. 2. juli 2009 ratificeret eller på anden vis tiltrådt af 99 lande samt af EU.

Om konventionen:

I præamblen til konventionen erindres der om, at en kulturel mangfoldighed, som får mulighed for at udfolde sig i et klima med demokrati, tolerance, sociale rettigheder og gensidig respekt mellem folk og kulturer, er en absolut nødvendighed for fred og sikkerhed på lokalt, nationalt og internationalt plan.

Det understreges, hvor vigtig kultur er for social samhørighed generelt og særlig for dens muligheder til at forbedre kvinders status og rolle i samfundet. Desuden understreges betydningen af ophavsretten som støtte for skabende personer indenfor kulturområdet.

Præambelen fastslår endvidere, at kulturaktiviteter, -varer og tjenester, som er bærere af både identiteter, værdier og betydning, har to sider, en økonomisk og en kulturel, og derfor ikke må behandles som om de udelukkende har kommerciel værdi. Det konstateres, at globaliseringsprocesserne, som fremskyndes af informations- og kommunikationsteknologiens hurtige udvikling, skaber helt nye betingelser for mere samspil mellem kulturer, men samtidig udgør en udfordring for kulturel mangfoldighed, med fare for ubalance mellem rige og fattige lande.

Konventionen har overordnet til formål at

- sikre staters ret til at føre kulturpolitik på egen jord,
- beskytte den kulturelle mangfoldighed og anerkende dens betydning for de fundamentale menneskerettigheder,
- fremme kulturelt samarbejde på tværs af landene,
- anerkende kulturelle aktiviteter, goders og tjenesteydelsers dobbelte rolle som både, ”kultur” og ”varer”,
- fremme solidaritet med udviklingslande og
- understrege sammenhængen mellem kulturel mangfoldighed og udvikling og i den forbindelse at støtte udviklingslandenes bestræbelser på at fremme kulturel mangfoldighed til gavn for hele verdenssamfundet.

Konventionens centrale elementer:

- En fastlæggelse af konventionens målsætninger og vejledende principper (artikel 1 og 2)
- En fastlæggelse af konventionens anvendelsesområde (artikel 3)
- En definition af centrale begreber i konventionen, herunder ”kulturel mangfoldighed” (artikel 4)
- En fastsættelse af parternes rettigheder og pligter (artikel 5-21)
- Bestemmelser om organisering og relevante organers virke (artikel 22-24)

Konventionen definerer ”kulturel mangfoldighed” på følgende måde:

”De mange forskellige måder, hvorpå grupper og samfunds kulturer kommer til udtryk. Disse udtryksformer overleveres internt i grupperne og samfundene og disse imellem.

Kulturel mangfoldighed viser sig ikke kun i de forskellige måder, hvorpå menneskehedens kulturelle arv kommer til udtryk, beriges og overleveres i kraft af de forskellige kulturelle udtryksformer, men også – uanset hvilke midler og teknologier der anvendes – i de forskellige former for kunstnerisk kreativitet, produktion, formidling, udbredelse og anvendelse.”

Konventionen fastslår overordnet om parternes rettigheder og pligter, at parterne bekræfter i overensstemmelse med De Forenede Nationers pagt, principperne i folkeretten og de universelt anerkendte instrumenter vedrørende menneskerettighederne deres suveræne ret til at udforme og gennemføre kulturpolitikker og træffe foranstaltninger til at beskytte og fremme de kulturelle udtryksformers mangfoldighed og til at styrke det internationale samarbejde for at opfylde konventionens målsætninger.

Konventionen fastslår som en grundlæggende rettighed, at enhver part som led i sine kulturpolitikker og – foranstaltninger under hensyntagen til egne forhold og behov kan træffe foranstaltninger, der har til formål at beskytte og fremme de kulturelle udtryksformers mangfoldighed på den pågældende parts område. Der er en opregning af, hvilke foranstaltninger, der kan være tale om, herunder blandt andet lovgivning og nationale kvoteordninger. Rettighederne modsvares af bestemmelser om pligter og opfordringer til på forskellig vis at arbejde for at beskytte og fremme af kulturelle udtryksformer, til uddannelse og bevidstgørelse af offentligheden, til internationalt samarbejde, til inddragelse af civilsamfundet, til integrering af kultur i den bæredygtige udvikling og til udviklingssamarbejde.

Konventionen fastslår desuden, at der oprettes en international fond for kulturel mangfoldighed.

Der henvises i øvrigt til det som bilag 1 vedlagte resumé af 28. juni 2006, der er udarbejdet af Kulturministeriet til brug for forelæggelse af konventionen for Hjemmestyret til udtalelse.

Naalakkersuisuts overvejelser:

Landsstyreområdet har i forbindelse med udarbejdelse af konventionsteksten og under dens behandling og vedtagelse på UNESCOs generalforsamling i 2005 givet konventionen sin fulde opbakning.

Landsstyreområdets positive holdning til konventionen er begrundet i en generel opbakning til de hensyn, der er nævnt i præamblen til konventionen og til de målsætninger og vejledende principper, der er nævnt i konventionsteksten.

Forholdet til grønlandsk lovgivning:

Grønlands tilslutning til konventionen kræver ikke ændringer i grønlandsk lovgivning.

Økonomiske og administrative konsekvenser af en grønlandsk tilslutning til konventionen:

En tilslutning til konventionen vil ikke have økonomiske og administrative konsekvenser. Den i konventionen nævnte fond er Grønland ikke forpligtet til at bidrage til, da Grønland ikke er selvstændigt medlem af UNESCO.

Konventionen indebærer i øvrigt ikke, at Grønland påtager sig udgifter til at opbygge nye administrative strukturer i tilknytning til konventionen. Naalakkersuisut vil løbende indenfor de til enhver tid givne ressourcer arbejde for at styrke den indsats, der i forvejen pågår på dette område, herunder i relation til at skabe de bedste rammer for kulturel mangfoldighed og for bevidstgørelse herom i befolkningen.

Høring:

Spørgsmålet om Grønlands eventuelle tilslutning til dansk ratifikation har været til høring i perioden 31. marts til 17. april 2009. Den forholdsvis korte høringsfrist var fastsat af hensyn til forelæggelse af sagen for Inatsisartut på forårsamlingen. Da der blev udskrevet valg, og da flere parter anmodede om forlængelse af høringsfristen, blev fristen forlænget til 1. maj.

Høringsparterne har generelt udtrykt tilslutning til Grønlands tilslutning til ratifikation af konventionen.

Indstilling:

Naalakkersuisut indstiller derfor, at Inatsisartut tilslutter sig, at Grønland tilslutter sig dansk ratifikation af konventionen.

Idet der for uddybning henvises til det af Kulturministeriet udarbejdede resumé, (vedlagt som bilag 1) og til selve konventionsteksten (vedlagt som bilag 2), overlader Naalakkersuisut hermed beslutningsforslaget til Inatsisartuts velvillige behandling.